

Kronika

Okzitaniako A69 autobidearen aurkako mobilizazioa: Borroka eredu berrien territorioa

A69 autobidearen aurkako mugimenduen topagune eta borroka gune izan da Okzitaniako Tolosa eta Castres hirien arteko lurraldea ekainaren 7tik 9ra. Dozenaka kolektiboren deiarri erantzunez, 6.000 lagun batu dira bertan eta Frantziako Estatuko Barne ministro Gérard Darmaninen debekuaren gainetik pasa dira. Sukar Horia kolektiboko kide batzuk egon dira

bertan, azken urteetan Frantziako Estatuan zabaldu den mugimendu ekologistaren borroka molde berriak ezagutzeko gogoekin. Zehazkiago, autobide baten aurkako borroka ezagutzea aberasgarria iruditzen zaielako, Bizkaiko aldundiak Ses-taotik Leioara eraiki nahi duen itsasadar azpiko tunelaren aurkako borrokari heldu beharraren testuinguruan.

SUKAR HORIA

Krisi ekologiko betean, kapitalaren logikari jarraituz lurra suntsitzen duten proiektuak gelditzeko aldarria berretsi berri dute milaka herritarrek Okzitania. 6.000 lagun elkartu dira ekaineko lehen asteburuan Tolosa eta Castres hirien artean, bertatik iragaitekoa den A69 autobide proiektua oztopatzeko xedez. Lurraren Altxamenduak sareak, Confederation Paysanne laborarien sindikatuak, La Voie Est Libre (Bidea libre da) kolektiboak, Tolosako Extinction Rebellionek, A69ko ZAD gune autogestionatuak eta GNSA zuzaitzen babeserako taldeak luzatu zuten nazioartekoa ere izan nahi zuen deialdia.

Sei hilabetero dabil Lurraren Altxamenduak sarea ehunka lagunez osatutako asanbladetan ondoko urte erdirako ekintzak diseinatzen. A69aren aurkakoa zuten zazpigarren sasoiaren baitan ira-

garritakoa. Tokiko borrokek babestea eta momentu erabakigarrietan aurkitzen diren borrokei bultzada ematea dute helburu: "Obrak martxan jarri direlako, lurraldearen txikizioaren mehatxua berehalakoa delako eta mobilizatzeko molde jakin batzuk agortu ostean borroka molde ofentsiboak erabiltzeko beharra dagoelako". Helburu horiekin sortu zuten Lurraren Altxamenduak mugimendua 2021 urtean. Mugimendu anitz hori osatzen dute klima aktibistek, nekazariak, sindikalistek, talde autonomo antikapitalistek, borroka lokalekin konprometitutako militanteek, ZAD defendatu beharreko guneek eta okupatutako bestelako lurralde batzuek.

Frantziako Estatuko Barne ministro Gérard Darmaninek A69 autobidearen aurkako mobilizazioa debekatu zutela iragarri zuen hiru egun lehenago, Fran-

tziako Legebiltzarrean. Debekuaren aurrean, Lurraren Altxamenduak sareak mugimenduaren kriminalizazioa salatu zuen, beste akusazio batzuen artean, kontrol polizial aleatorioetan autoetatik jendeari kendutako materiala "armatza" klasifikatu baitzuten. Material horiek, besteak beste, brikolajea egiteko erremintak, janaria mozteko labanak edo petankan jolasteko bolak ziren. Deialdiarekin aurrera jarraituko zutela irakurri zitekeen agirian, "alaia, umoretsua eta determinazioz betetako mobilizaziorako" deia berretsi zuten. Berehala, Confédération Paysanne eta GNSA taldeek helegitea jarri zuten Barne ministroaren erabakiaren aurka.

Puylaurens herrian kanpamentu bat muntatu zuten manifestariak aterpetzeko, proiektuaren aurka ari den laborari batek utzitako lurretan.

DUELA HOGEI URTE MARRAZTURIKO PROIEKTUA

Duela hogeit hamar urte baino gehiago jarri zen martxan Okzitaniako Castres eta Tolosa lotzeko A69 autobidearen proiektua. Proiektuaren bultzatzaile nagusia izan da hasieratik lekuko burgesia, Castres hiriko Pierre Fabre farmazeutika laborategia buru. 1962an sorturiko laborategia handituz joan zen, eta hasieratik zuen estrategikotzat laborategiak Tolosarekin eta bertatik Frantzia osoko autobide sarearekin lotzea. Berez, proiektuaren konfirmazioa Garraio ministroarekin eta Europako Garraio komisarioarekin izan zuen bazkari batean jaso zuen Pierre Fabrek, hil arte enpresaren burua izan zenak. Hainbat hautetsik *Reporterre* komunikabideari esandakoaren arabera, Frantziako presidente François Ho-

53 kilometroko autobide horrek milaka zuhaitz moztu eta 400 hektarea lur emankor artifizializatuko lituzke

llandekin bildu zen hil zen gau berean, proiektuaren garrantzia gogorarazteko.

Egun, Pierre Fabreraren tentakuluak eskualdearen bizitza sozialaren aspektu ia gutzietara ailegatzen dira: kirol

taldeak, komunikabideak, hautetsiak... Hautetsien eta Fabreraren arteko harremana oso ondo deskribatzen du autobidearen eraikuntzarako 500.000 euro eman dituen Sor et Agout herri elkargoko lehendakariorde Alain Veuilletek: "Pierre Fabre jaunak bere langile batzuk animatzen zituen udal politikan sartzerara [...]. Berak animatu ninduen ni [...] nire herriko zinegotzi bihurtzera. Denbora liberatzen zidan horretara dedikatzeke, eta enpresaren soldata kobratzen jarraitzen nuen".

Eskualdeko biztanle guztiak ordea ez daude proiektuaren alde, batez ere proiektuak eragingo lukeen kalte ekologikoagatik. 53 kilometroko autobide horrek milaka zuhaitz moztu eta 400 hektarea lur emankor artifizializatuko lituzke.

A69 CANAL INFO

Obrak oztopatzeko manifestazioaz gain, ekintza eta ekimen andana egon da asteburu osoan zehar.

La Voie est Libre taldeak autobidearen alternatiba izango litzatekeen proiektu bat landurik du: dagoeneko desjabetuta dauden lurra erabiliko litzuzke bizikletentzako eta autobusei espazioa emateaz gain, agroekologiaren aldeko apustu bat egiteko. Karim Lahiani paisajistak idatzitako proiektu horrek Trantsizio Ekologikoko ministerioaren saria jaso berri du. "Ez al da ironikoa autobidea bultzatzen dabilen gobernu berak honen alternatibari sari bat eman izana?", galdetzen du kolektiboko parte den Laurentek.

Orain arte, hainbat izan dira proiektua gelditzeko mobilizazioak: manifestazioak, gose grebak, oihanaren okupazioak eta bizikleta martxak besteren artean. Frantziako Estatuko beste hainbat lekutan bezala, ZAD defendatzeko gune askeak ere jarri dituzte martxan. Obra baten mehatxupean dauden inguruneak defendatzeko egiten diren okupazioak dira ZADak. Ezagunena 2010 urte inguruan Nantes inguruan aireportu proiektu baten aurka muntaturiko Notre-Dame-des-Landeskoa izan dela esan dezakegu. Urte luzeko borrokaren ostean, aireportu proiektua geldiaraztea lortu zuten 2018an eta oraindik aurrera segitzen du gune askeak.

A69aren kasuan ere osatu dituzte eta gaur egun martxan dagoen erresistentzia gune nagusia Crém'Arbre da. Bertan hainbat ekintzaile zuhaitzetako etxeetan bizi dira otsailetik, Poliziaren zein eskuin muturraren erasoei aurre eginez. Ekainaren 7tik 9ra arteko mobilizazioaren aurreko egunetan Poliziaren presentzia dezente handitu zen bertan, autobidearen eraikuntzarako ardura duen Atosca enpresaren ikerketa arkeologikoen aitzakiarean.

Azken urtean batu da Lurraren Altxamenduak A69 autobidearen aurkako borrokara eta ekaineko deialdia izan zen luzaturiko hirugarrena. Aurreko bi aldietan, mila lagun inguru batu ziren mobilizazioetara eta autobidearen lanen inguruak okupatzea lortu zuten.

KANPAMENTUA, BORROKAREN ZAINTZA GUNE

Tokiko eta inguruetatik etorritako laguntzaileen lanari esker, egun bakarrean altxatu zuten astebururako mobilizazio eta ekintzen epizentro izango zen Puylaurens herriko kanpalekua. Ostiralerako jada, milaka ekologista bertaratzen hasiak ziren, inguruetan jarritako hainbat kontrol polizial saihestu ostean. Bertara bidean, A69 autobiderako hasi-

tako lanak ikusi zitezkeen errepidetik. Lanen zonalde batean, obretako hondeamakina eta kamioi guztiak eremu batean pilatuta ikusi zitezkeen. Eremua, gau eta egun zaintzen zuten poliziek, armak eskuan. Kanpalekuaren sarreran, traktore batek lursaila asteburuko gertaerarako egokitzen zuen bitartean, militanteek auto etorri berriei aparkatzen laguntzen zieten.

Kontzertuak zein mahai-inguruak jasoko zituzten karpek, kolektibo ugariaren stand guneak, komunek, tabernak eta milaka lagunei jaten emateko gaitasuna zuen kantinak osatzen zuten kanpalekuaren gune nagusia. Horietaz gain, mugimenduaren *base arrière* [atzeko parte] osatzen zuten talde desberdinen erreferentzia guneak aurki zitezkeen: medikuak, zapalkuntza sistemikoen – arrazismoa, sexismoa, queerfobia, kapazitismoa eta beste – aurkako taldea, laguntza psiko-emozionala emateko gunea eta laguntza juridikorako abokatuen taldea. Bakartzen eta individualizatzen duen errepresioaren aurrean, "zaintzaren erantzun kolektiboa" antolatzea da antolakunde horren helburua. Martxoaren 25ean Lurraren Altxamenduak Sainte-Solinen antolatutako protestako *base arrière*-koek honela definitzen dute haien

A69 CANAL INFO

A69 CANAL INFO

jarduna, *On ne dissout pas un soulèvement* (Altxamendu bat ez da desagiten) liburu-ko pasarte batean: “Ez dizkiegu zaintzak erakunde espezializatuei esleitu nahi, gure borroketan zaintza-praktika kolektiboa eraiki nahi dugu. Errepresio egoeen bizitzeko modua bakarria da gutako bakoitzarentzat. Horrek gure bizipenak indibidualizatzen eta isolatzen eraman gaitzake. Hori dela eta, gure espazioetan, gure esperientzia indibidualak testuinguru politiko eta kolektibo batean kokatzeko aukera ematen digu zaintzaren transbertsalitateak”.

Haien identifikazioa ekiditeko, estalita zeuden autoen matrikulek eta kanpa-

lekuan aurpegia estalita zebiltzan kide batzuek gogora ekartzen zuten Lurraren Altxamenduak sarearen aurka hasitako kriminalizazio eta errepresio kanpaina. Mugimenduko kideek esaten duten bezala, “Lurraren Altxamenduak-ek hartu duen dimentsioa, eraikitako aliantzak, mobilizazioen zabaltasunak, jai giroko kanpamentuak, blokeoak, okupazioak eta desarmeak –azpiegitura toxikoen aurkako sabotajea jendetsuak izendatzeko erabilitako terminoa– direla eta, mugimendua botere industrial eta Estatuaren politiken aurkako mehatxu bilakatu da”. Ildo horretan, gogoratu behar da Poliziak manifestarien aurka erabil-

tzen duen bortizkeria, kideen atxilotaketak eta 2023an Frantziako Gobernuak mugimendua ilegalizatzeko egin zuen saiakera.

Ostiraleko egitarauari dagokionez, tailerrek, mahai-inguruek, ibilaldiek eta proiektioek osatu zituzten arratsaldea eta iluntzea. Egunari bukaera emateko, kontzertuek eta *Drag performance* batek alaitu zuten kanpalekua. Gauean oraindik, pixkanaka kanpalekura iristen zihozaz kanpin-dendak muntatzen zituzten iluntasunean. Estatuako leku desberdinetatik iritsiak ziren milaka lagun, baita Kataluniatik, Italiatik, Sardiniatik eta Euskal Herritik ere.

Audio eta bideoen transkripzio eta azpigituluak

6 hizkuntza: euskara, gaztelania, frantsesa, ingelesa, katalana eta galegoa

aditu.eus

Automatikoki eta minutu gutxian Editatzeko eta itzultzeko aukera

aditu
elhuyar

MOBILIZAZIO EGUNA, ERREPRESIOARI AURRE EGINEZ

Larunbat goizerako, eguzkiak gogor berotzen zuen kanpalekua. Poliziaren helikopteroak goizetik zebiltzan lursailak zelatatzen. Aurreko gauean, goizaldeko 04:00 aldera, helikoptero batek parte-hartzaileak esnatu zituen, kanpalekutik gertu hegan eginez eta argi foku batekin kanpin dendak argiztatuz.

Errepresioa aurreikusirik, manifestazioetan polizien erasoei aurre egiteko tailer bat eskaini zuten kanpalekua-
ren izkina batean. Afinitate taldeetan antolatuta, Poliziak jaurtitako granada gas negar-eragile eta GM2L granaden aurrean babesten jakiteko oinarritzko entrenamendua izan zen. Errepresioaren mamua oso presente dago Lurraren Altxamenduak sareko kideen artean. Sainte-Soline hirian Poliziak indarkeria basatiz egindako erasoaren bizipenak ahaztezinak bilakatu dira mugimenduan. 2023ko martxoaren 25 hartan, ura agroindustriarako pribatizatzen duten uraska handien aurka antolatu zuen manifestazioa Lurraren Altxamenduak-ek Sainte-Solinen. 30.000 laguneko manifestazio jendetsu haren aurka 5.000 granada jaurti zituen Poliziak. 200 zauritu eragin zituzten, horien artean 40 larriki eta bi bizia eta heriotzaren artean utzi zituen. Gertakari horien ostean, martxoaren 28an, Darmanin Barne ministroak Lurraren Altxamenduak "ekoterrorista" izendatu eta mugimendua legez kanpo utziko zuela iragarri zuen. Ekainaren 21ean mugimenduari desegitea dekretatu zuen. Kideen aurkako atxiloketak etorri ziren gero –baita Lurraren Altxamenduak sarearen aldeko elkartasun uholdea ere-. Azkenean, debekua atzera bota zuen Estatu Kontseiluak 2023ko azaroaren 9an. Hala ere, esan bezala, Estatu aparatuek mugimendua kriminalizatzen, mobilizazioak Poliziaren indarkeriaz jazartzen eta deialdiak ilegalizatzen jarraitzen dute. Horren froga berria izan zen ekainaren lehen asteburuko mobilizazioan bideratu errepresioa.

Antolatutako tailerretatik kanpo ere, granadetatik babesteko aholkuak komentatzen eta birpasatzen ziren parte-hartzaileen artean, akanpalekuan barna. Azalpen horietako batean, "ezagutzen nuen orain dela hamar urte hemendik gertu hil zuten Rémi Fraisse" bota zuen kide batek. 21 urteko militante ekologista hura, Sivenseko urtegiaren eraikuntzaren aurkako 2014ko urriaren 26ko mobilizazioan hil zuten,

Errepresio gogorrari aurre egin behar dio Lurraren Altxamenduak sareak. 40 ekintzaile zauritu zituen Poliziak A69 autobidearen aurkako mobilizazioan.

"Inoiz baino gehiago ikasi behar dugu elkarrekin polizia indarkeriatik babesten eta berrasmatu behar ditugu proiektu ekozidak geldituko dituzten erresistentziak"

poliziak gertutik botatako ofentsibarako granada baten leherketarekin. Gertakari lazgarri horren ostean, manifestazioetan granada mota horien erabilpena debekatu zuen Frantziako Estatuak.

Eguerdian, prentsaurrekoa eskaini zuten mobilizazioen antolatzaileek. Filmatzea eta argazkiak ateratzea debekatuta zegoen kanpalekuan: mobilizatutako segurtasuna bermatzeko helburuz, kanpalekura sarturiko kaze-tariak antolakuntzako norbaiten onsenparekin hartzen zituzten irudiak. Mugimendua kriminalizatzen duten

komunikabideen eta militante ekologisten arteko tentsioa nabaria zen egun haietan. Asteburuko mobilizazioen "trataera mediatiko lotsagarria" salatu zuen Lurraren Altxamenduak, agiri bidez ekainaren 7an. CNEWS, *Le Figaro*, Europe 1 edo *La Dépêche* bezalako komunikabideak Darmanin Barne ministroaren, Tarneko prefekturaren eta inteligentzia zerbitzuen "gezur eta manipulazioak zabaltzen zebiltzala" salatu zuten. Komunikatua erreferentzia egiten zioten mugimendu ekologistak argitaratutako *Premières secousses* (Lehen inarrosaldiak) liburuan landutako "espektakulura bideratutako biolentzia" kontzeptuari ere. Horrekin, komunikabideek mugimenduz egindako trataera azaltzen dute, etengabe mugimendua irudi biolentoei lotuz.

BLOKEKA ANTOLATURIK

14:30ak aldera abiatu zen manifestazioa, lau bloketan banatuta, bakoitza kolore batekin izendatua. Lehenengoa, bloke horia, nekazari eta ZAD-eko biztanleek osatu zuten. Bigarrena, bloke arrosa, queer feministek gidatutako talde alai eta aldarrikatzailea. Hirugarrena, bloke berdea, bloke urdinak ekintzak burutu ahal izateko Poliziaren atentzioa deitzen ariko ziren, eta azkenik, bloke urdina, beltzez jantzi-

ta desarmatze ekintzak egitea helburu zuen talde prestatua. Tekno musikaren burrunba entzuten zen blokeak osatu bitartean. Dena prest zela, bloke bakoitzak bere bidea hartu zuen, "À bas l'état policier" (Estatu polizialaren bukaera) eta "No macadam" (*No pasarán* eta *macadam* hitzaren arteko hitz-jokoa) zioten oihuka. Bloke horikoek atoi bat jarri zuten bidearen erdian, konboi blindatu bat bertatik igarotzea ekiditeko eta gainerako manifestariak babesteko asmoz. Gainerako blokeak, bakoitzak bere bide-tik, baso eta landetan zehar abiatu ziren. Herritar batzuek manifestariei agur egin eta ura eskaintzen zieten.

Ordu batzuen ostean, bloke arrosa, berdea eta urdina Appelle herriaren inguruetan batu ziren. Inguru horietan burutu behar zen A60 autobidearen aurkako desarmatze ekintza. Poliziak ordea, azkar hartu zuen lekua erasoan bitartez eta ekintzaren helburuak ezin izan ziren gauzatu. Momentu horretan, polizien eta manifestarien arteko enfrentamenduak izan ziren herri ondoko gari soroetan. Antolatzaileen arabera, 40 manifestari zauritu zituzten GM2L granadekin eta horrietatik hiruk, ospitalera joan behar izan zuten. Poliziak behin baino gehiagotan blokeatu zituen zaurituak zeramatzen autoak. Antolatzaileek salatu dutenez, kanpalekura zihoan anbulantzia bat ordu bat baino gehiagoz blokeatu zuen Poliziak. Tarneko prefekturaren arabera, bi polizia zauritu eta hiru ibilgailu polizial hondatu zituzten.

Manifestazioa bukatutzat eman zenean, kanpalekurako bidea hartu zuten manifestariak. Babes gunera iritsita jada, sentsazio gazi-goza nabari zitekeen par-

"Ez dizkiegu zaintzak erakunde espezializatuei esleitu nahi, gure borroketan zaintza-praktika kolektiboa eraiki nahi dugu"

te-hartzaileen artean. Batetik poza, manifestazioa legez kanpokoa izanda eta aurreko egunetan masa komunikabideek zabaldu zuten errepresioaren beldurra gaitzuta 6.000 manifestari elkartu zirelako. Bestetik, frustrazioa, komunikabideek zabalduko errepresioaren beldur horrek ondorioak izan zituelako eta esperotakoa baino jende gutxiago bildu zirelako.

Beste behin ere, manifestazio ekologista baten aurka Poliziak erabilitako indarkeria salatu zuen Lurraren Altxamenduak-ek, manifestazioa bukatu bezain laster. GM2L granadak gerrarako armak direla azpimarratu zuen sareak, Frantziako Estatuak erabiltzen duen indarkeria polizialari dagokionez Nazio Batuen Erakundearen errelatore berezi Michel Forsten hitzak gogoraraziz: "Europako herrialdeen artean, Frantziak erakusten du ingurumen aktibisten aurkako errepresio polizialik handiena. Poliziaren biolentzia

beste mundu batekoa da. Atzerriko bere homologoek ez dute ulertzen frantsesek nola erantzuten duten manifestazioen aurrean, ez dute ulertzen horrenbeste biolentzia erabil daitekeenik".

Berriz ere, kontzertuekin jai giroa nagusitu zen larunbat gauean kanpalekuan. Batzuk festa giroan murgildu ziren, beste batzuk deskantsu hartu zuten. Hurrengo egunerako ere egitarau oparoa zegoen prestatuta: mahai inguruak, formakuntzak, ikusgarriak, ZADera bizikleta mar-txa eta Lurraren Altxamenduak sarearen tokiko komiteen asanbladak. Kanpalekuan bazegoen ZADekoak laguntzera joateko gogoak: "ZADa askatzera joan behar gara asteburu honetan, Polizia bertatik bota behar dugu", ohartarazi zuen ekin-tzaile batek.

Asteburuko mobilizazio guztien ostean, antolatzaileek A69 autobidearen eta horrek irudikatzen duen munduaren aurkako borrokekin jarraitzeko garrantzia azpimarratu zuten: "Inoiz baino gehiago ikasi behar dugu elkarrekin Poliziaren indarkeriatik babesten, eta etengabe berrasmatu behar ditugu proiektu ekozidak geldituko dituzten erresistentzia moduak".

Egun horietan topaleku, babesleku eta erresistentzia gune izandako kanpalekua desegin zuten ondoko egunetan. Protesta asteburua bukatu zen, baina A69 autobidearen aurkako borroka bultzada eta indar berriekin atera zen ekaineko lehen asteburutik. Hortik harago, Sukar Horia taldetik, espero dugu lurren, gure bizi-ingurune eta harremanen arpilatze kapitalista gelditzeko helburuarekin sorturiko altxamendu horrek garaipenez betetako etorkizuna izatea. ●

"Desarmatze ekintzak" bideratzeko asmoz datorren jende prestatua ere juntatzen da Lurraren Altxamenduak sarearen hitzorduetan.